

Laima Juzėnienė. Gyvenimas, paskirtas bažnyčiai ir giesmei

Šventų Kalėdų rytą bažnyčiose skambės iškilmingos chorų giesmės. Tarp kitų skambių balsų – ir Švč. Trejybės bažnyčios vargonininkės Reginos Ališauskaitės sidabrinis balsas. Nuo vaikystės besiveržusi prie muzikos, įveikusi begalę kliūčių, kurias vadina jai siūsta Dievo dovana, ji įgyvendino savo svajonę. Universitetinį išsilavinimą turinčią muzikę R. Ališauskaitę galima vadinti ir mokytoja, muzikante, katechete, chorvede. Moters veikla – ne tik giedoti ir mokyti giedojimo kitus, nors, pati mieliausia veikla, esmė ir širdis – tarnystė bažnyčiai.

Nuo 1991 metų, sugrąžinus Švč. Trejybės bažnyčią tikintiesiems, R. Ališauskaitė pakviesta burti chorą. Dvasinės veiklos troškulyje atėjus nepriklausomybei į jį atvedė daug intelektualų: mokytojų, inžinierių, gydytojų... Dabar gieda 43 choristai, daugiausia vyresnio amžiaus. Vyriausieji – 89-eri, jauniausieji – 16. Muzikę seniai žavi graži džiaugsmo giesmė, kurią Marija giedoja lankydama savo giminaitę Elžbietą: „Mano siela šlovina Viešpatį“. Iš čia kilo ir choro vardas „Magnificat“.

Muzika – kompiuteriu

Šiuolaikinės technologijos braunasi į visas sritis, ne išimtis ir muzika. Perrašinėti natas jau sena praeitis, todėl moteris sako moderniai pritaikanti muziką savo veikloje: „Kompiuteris į mano gyvenimą atėjo 2004 metais iš būtinybės, kai reikėjo rašyti nebe ranka. O kai įsigijau kompiuterį, brolio padedama sužinojau, kad čia yra ir muzikinių programų. Atradau neišsemiamas jų galimybes. Ir viskas už dyką, nenaudojant nė vieno cento. Tiek metų turėdama chorą, aš, kaip viduramžių raštininkas, daugybę lapų ranka prirašydavau natų. Dabar, turėdama kompiuteriu surinktas natas, galiu vienu mygtuko paspaudimu pažeminti jas ar paaukštinti. Įsijautusi į tai, nuo pelės spaudymo gavau net riešo sąnario uždegimą. Turėjau daryti pertrauką.“

Naujų žinių alkis neleido nurimti, ir moteris užsirašė į informacinių technologijų taikymo muzikos pamokose kursus Vilniuje. Tačiau kursų vadovė pastebėjo, kad Regina pati galėtų daug ko išmokyti kitus, todėl pakvietė į projektą dirbti su kompozitoriumi Sigitu Mickiu ir vesti seminarus respublikos mokytojams.

Savaniauja radijuje

Geras muzikinių kompiuterinių programų išmanymas atvedė R. Ališauskaitę ir į „Marijos radiją“. Išgirdusi, kad ieškomi savaniajai, net būdama ne Kaune, o Ukmergėje, svarstė, kaip galėtų prisidėti. Pasisiūlė galinti tvarkyti garso failus, naudojamus laidoje „Dvasiniai skaitymai“. Moteris teigia, kad nereikia bijoti gyvenime iššūkių ir leistis per gyvenimą kaip valtele – Dievas nuneš, kur reikia.

Nebuvo komjaunuolė

Reginos tėveliai atsikėlė į Ukmergę iš Anykščių rajono, čia ir gimė Regina. Visas gyvenimas sukosi čia, Gedimino gatvėje, kur gyvena ir dabar. Moteris mena pavardes daugelio gerų žmonių, kai vaikai, anksti likę našlaičiais Amžinybėn iškeliavus tėveliui, su mama sunkiai vertėsi. Mamai teko būti tėčiu ir mama

viename asmenyje: ne tik virti, skalbti, bet ir batus taisyt, siūti ir persiūt. Šiltai moteris prisimena brolio klasės auklėtoją Oną Matakanskienę, kuri taip globėjiškai rūpinosi maitintojo netekusia šeima. Mokykloje R. Ališauskaitė nebuvo komjaunuolė, mama gyveno remdamasi Dievu ir to mokė vaikus, todėl mergina tapo psichologinio šantažo, pasityčiojimo objektu. Dabar ji supranta, kad buvo tokia sistema, kad mokytojai buvo įbauginti, jie iš baimės turėjo tai daryt. Bet to moteris nelaiko praradimu, o tik dar vienu siūstu išbandymu.

Nors be pinigų, lydint patyčioms, atėjus į bažnyčią viskas keisdavosi. Tamsiam sovietmety turėjusi dvasinę šeimą, į kurią norėdavusi sugrįžti. Čia žmonės turėdavo pasakyt kiekvienam ką nors gera. Todėl moteris iki šiol laikosi nuostatos: kai gauni skaudų žodį, nepasakyk jo kitam, nes žinai, kaip skauda.

Mokėsi medicinos

Nors apie muziką svajavo nuo vaikystės, mokyti jos pradėjo tik nuo 18 metų. Dainavo mokyklos ansamblyje, pateko netgi į respublikinį „Dainų dainelės“ turą. Tačiau nuo vaikystės norėjo giedoti bažnyčioje. Įsitraukusi į Šv. Petro ir Povilo bažnyčios chorą, kartu ne tik giedodavo, bet ir vaidindavo, vykdavo į ekskursijas. „Kunigas, išgirdęs mane giedant, „Turi, vaikelį, gražų balsą, galėtum būti vargonininke“, – pasakė. Šie žodžiai drąsino, teikė vilties ir pasitikėjimo“, – prisimena pašnekovė. Baigusi mokyklą ir įstojusi studijuoti į Prano Mažylio medicinos mokyklą Kaune, ji tuoj pat nuskubėjo į Vytauto bažnyčios chorą. Kartą giedant atkreipė į ją dėmesį vargonininke dirbusi smuikininkė Liucija Margarita Atkočiūnienė. Sužinojusi apie begalinį merginos troškimą ne tik dainuoti, bet ir groti, nukreipė pas seserį benediktinę Birutę. Ši duodavo savo namų raktą ir leisdavo grot savo pianinu. Parapijoje giedodavo tik lotyniškai, o merginai, kaip farmacininkei, moka lotynų kalbą, suprantami buvo giesmių tekstai, todėl ji išmoko giedot rožinį už mirusiuosius ir šią tradiciją atvežė į Ukmergę. Nors mokėsi labai gerai ir egzaminus išlaikė puikiai, mediciną metė po pirmo kurso. Tai buvo didžiulis netikėtumas ir dėstytojams, ir daugeliui aplinkinių. Sunku buvo ne vienam suprasti merginos troškimus, kuriuos palaikė jaunystės kaprizais.

Kelias į muziką

Išėjusi iš medicinos mokyklos, R. Ališauskaitė įstojo į Kauno suaugusiųjų muzikos mokyklos vakarinį skyrių, dainavimo specialybę. Balso formavimo pagrindus gavo iš pedagogės, dainavusios Lietuvos operoje, Jonės Vasionytės. Mokslai Kaune truko penkerius metus. Visą laisvalaikį atiduodavo grojimui, vasaromis persirašinėdavo giesmių partitūras iš Kunigų seminarijos, kad turėtų jų originalus. Norėjusi, sako, būti kuo geresnė muzikė – ne vidutinybė.

Vakarais mokantis, dieną reikėjo užsidirbti mokslui, pragyvenimui, tad ieškojo darbo. Čia likimas iškrėtė paradoksalų pokštą. Beeinančią iš vienos įstaigos į kitą, užkalbino tuometinis rajono komjaunimo sekretorius Julius Kazėnas ir, sužinojęs jos bėdą, ją, ne komjaunuolę, trims mėnesiams įdarbino sekretore spausdinti dokumentus, o įformino sezonine krosnių kūrike. Skandalo išvengti nepavyko: juk bažnyčioje mergina, dirbanti komjaunimo komitete, – aiški šnipė. Tačiau nuo apkalbų ir įtarinėjimų apsaugojo gerasis kunigas, kuris tikėjo, kad ji – ne skundikė.

Pinigų reikėjo vėl, nes mašininkės darbas buvo laikinas. Priimta kasininke į avalynės fabriką, vėl turėjo iš ko pragyventi, susimokėti už papildomas privačias muzikos pamokas. Juk ji taip svajavo apie chorvedybą. Mokytojai gražindavo dalį už pamokas sutarto atlyginimo, matydami, kad ir taip mažai mergina turi. „Todėl, – sako muzikė, – dabar jaučiu pareigą gražinti pinigus kitiems, nes Mokytojams jau nebegaliu.“

Saugumo sekama

Su pagyrimu baigusi muzikos mokyklą, sulaukė patarimo stoti į universitetą. Labai norėjo į stacionarą, o pinigų jau galėjo užsidirbti. Tik dabar baigėsi skolos, į namus atėjo skalsa. Į Uteną, į Spitrėnų parapiją, pakvietė pusbrolis kunigas kanauninkas Vytautas Kapočius. Trejus metus grojo labai dvasingoje, kaip pati sako, parapijoje, tačiau visas grojimas buvo paslaptis, kuo toliau nuo saugumo ausų. Įstojus į svajojamą universitetą, darbo teko ieškoti Ukmergėje, kultūros srity, kad būtų arčiau profesijos. Ukmergiškiaus kultūros vadovus gąsdino moters religingumas, ir durys į darbus buvo uždaros. Ir vėl netikėtai šmėkštelėjo galimybė – įsidarbino Lietuvos aklujų ir silpnaregių asociacijos Ukmergės skyriuje, priėmė asociacijos vadovas Leonas Kirkilovskis. „Ieškojau draugų tarp silpniausių, labiausiai pagalbos reikalingų ir jų radau“, – mena pašnekovė. Vadovavo vokaliniam ansambliui, važinėjo su juo į koncertines keliones. Klaipėdos universitete taip pat sekėsi: tiek stojant, tiek laikant chorvedybos egzaminą su savo vadovaujama choru. Aklujų ir silpnaregių asociacijos choristai neturėjo gerų duomenų, tačiau į pagalbą mielai atėjo Ukmergės „Vyturio“ choro dainininkai. Toks žmonių geranoriškumas, supratimas ir buvo šviesios prošvaistės sovietmečio gūdumoje, nes slėgė nuolatinis saugumo persekiojimas. Vargonuoti važinėjo po tolimas apylinkes: Jiezną, Butrimonis, Sėtą, Krikštėnus ir Bagaslaviškį. Nepaisant to, pašto dėžutėje vis rasdavo Bažnyčios kroniką. Kaip teigia moteris, nors ir nebuvo su šeima išvežti į Sibirą, nes buvo neturtingi, tačiau tremtinio kelią galima išgyventi visaip.

Jubiliejinės Kalėdos

Atėjus nepriklausomybei, R. Ališauskaitė 15 metų dirbo „Šilo“ mokykloje, iš pradžių tikybos, po to muzikos mokytoja, vėliau Senamiesčio mokykloje mokė muzikos pradinukus. Jau ketvirtis amžiaus praėjo vargonininkaujant Švč. Trejybės bažnyčioje, o dabar jau devinti metai Laičiuose, pradinių klasių skyriuje moko tikybos. Mažoje kaimo mokykloje jai patinka. Sako, ten kitokia žiema, ten šerkšnas ant langų, nes langai ne plastikiniai. Ten vaikai reikalauja daug dėmesio. „Juos myliu, nes matau savo darbe prasmę ieškodama kelio į vaikų širdis, kūrybingai žiūrėdama į savo veiklą. Prieš trejus metus pajutau naujų

dvasinių atradimų. Kur anksčiau bijojau, ten dabar einu atvira širdimi. Jei esu šioje žemėje, turiu priimti galimybes, bet būti budri, stebėti širdį, mintis“, – pasakoja tikėjimą ir muziką susiejusi Regina Ališauskaitė.

Gruodžio 29 d. 18 val. „Domino“ teatro prodiuserio Simono Karecko kvietimu choras „Magnificat“ dainuos naujametiniame koncerte Ukmergės kultūros centre kartu su solistais Vaida Genyte, Devidu ir Renata Norvilais. Nuo šių Kalėdų Švč. Trejybės parapija ir choras pradeda švęsti 25 metų sukaktį. Naujametinio koncerto metu ši žinia bus paskleista visuomenei.

<http://www.ukzinios.lt/gyvenimas/zmones/18152-gyvenimas-paskirtas-baznyciai-ir-giesmei>